

van de fabrieksmeisjes onder elkaar en misschien ook thuis iets is, dat wij buitenstaanders eenvoudig niet kunnen benaderen. Wij staan hier voor een afgrond, die ons huiveren doet.

En onze warme bewondering geldt haar, die dit werk doen en volhouden! Moge het in stilte veel nawerken, en in het later leven van deze misdeelde meisjes tot uiting komen.

Lezeressen, die sympathie voor het clubhuis hebben, moeten weten, dat zij de leidsters en de meisjes een heel groot genoeg kunnen doen met..... meisjesboeken! Menigeen heeft een paar boeken staan,

waar zij „uitgegroeid” is, en de „Zeemeeuwen” zijn er dol op, het bibliotheekje is nog veel te klein!

Mocht iemand ook anderszins het werk willen steunen, zij schrijve aan het adres van mej. J. L. van den Berg, Directrice Clubhuis „De Zeemeeuw”, Goudsche Singel 49, Rotterdam.

Heel dankbaar is men aan wie één avond per week handreikend werk zou willen doen, kaarten stempen b.v., of bij het keukenluikje staan om theeoppen door te geven. Of, wie méér aan zou durven.....

Er is niet veel clubwerk, dat in een dringender nood voorziet.

L. H.-S.

VERANTWOORDELIJKHEID

Verantwoordelijkheid onderstelt gemeenschap. Wanneer we als individuen los naast elkaar in het leven stonden, zouden we hoogstens kunnen praten van verantwoordelijkheid voor onszelf. Daar echter de zucht tot zelfbehoud den mensch is ingeschapen, zou het spreken hierover overbodig zijn.

Nu echter worden we geboren in een gezin. En bij ons opgroeien groeit ook de gemeenschap, waarin we opgenomen worden, mee. Ten deele is deze gemeenschap vanzelfsprekend en wordt ze ons opgelegd. Gezin, familie, school, de omgeving waarin we ons beroep uitoefenen — we kunnen er ons niet aan onttrekken. Deze gemeenschap is er. Voor ons blijft de vraag, hoe we ons binnen die gemeenschap zullen gedragen.

We kunnen de stelling ook op deze manier omkeeren: Gemeenschap onderstelt verantwoordelijkheid. Wanneer er geen gevoel van verantwoordelijkheid bestaat, is er wel een *samengaan*, een *samenleven*, maar geen echte gemeenschap. Deze houding, tot het bittere eind gedreven, voert tot vijandschap, tot moordende concurrentie, tot een op de bres staan alléén voor het eigen belang; tot onverschilligheid vóór en het negeeren van de belangen van anderen.

Nu is het zóó met ons gesteld, dat we wel gaarne aanvaarden, dat *de ander* mee verantwoordelijk is voor *ons* welzijn. Als het ons tegenloopt in de wereld; als we niet voldoende ons brood hebben; als we zonder werk komen, dan wijten we dit aan de gemeenschap. En heel dikwijls hebben we daarbij gelijk. Het is beter rustig, hoewel beschaamd, te erkennen, dat het samenleven heden ten dage, nationaal en internationaal, bitter weinig lijkt op een christelijke gemeenschap, dan dat we ons daar onverschillig bij neerleggen en zeggen: „het zal altijd wel zoo blijven; de mensch is nu eenmaal zondig en door die zondige geaardheid een liefhebber van zichzelf.”

208 Ook achter het feit van die zondige geaardheid kunnen we ons verschuilen, om daarbij aan onze ver-

antwoordelijkheid te ontkomen.

Ongelijk hebben we echter, wanneer we meenen, dat dit tekort van de gemeenschap ook ons tekort aan verantwoordelijkheidsgevoel verontschuldigt. We kunnen en mogen nooit een ander, of een gemeenschap van anderen, aansprakelijk stellen voor onze eigen tekorten. Daarvoor zijn we zelf verantwoordelijk. D.w.z.: daarvoor zijn we zelf verantwoording schuldig. Allereerst aan God.

Ik ontken niet, dat velerlei moeiten, speciaal van de jongeren, te wijten zijn aan de verkeerde maatschappelijke en sociale instelling van het geheele samenstel van het volkerenleven. Doch het is niet aan deze factoren te danken of te wijten, dat gij, persoonlijk, geboren werd in een tijd, die in veel opzichten zoo verworden is. Het is ook niet aan de een of andere menselijke samenleving te danken of te wijten, dat ge juist tot *dit* bepaalde gezin, tot *deze* bepaalde kring van menschen behoort. Dat alles is Gods bestel. Hij heeft het zoo gewild. Hij heeft u hier en nu en in deze gemeenschap een plaats gegeven. En in deze gemeenschap zoekt Hij u persoonlijk; komt Hij tot u persoonlijk met de vraag: „Wat maakt gij nu van dit leven? Hoe gebruikt gij het? Beseft ge uw verantwoordelijkheid, ook jegens het geheel? Of hebt ge alléén maar oog voor uzelf, voor uw eigen belangen, voor uw eigen noden?”

Deze belijdenis stelt ons op een ander punt van uitgang dan de gemeenschapszin van anderen, die enkel maar de verhouding van mensch tot mensch zien. Zij maken ons dikwijls beschaamd door hun idealisme; zij doen ons soms schrikken door hun cynisme. Maar het blijft alles menselijk en van deze aarde. Ik vraag me vaak af, of dit verschil, dat er zijn *moet*, er ook werkelijk is. Of vooral in de uitingen van cynisme, die we beluisteren, ook van de zijde van christelijke jongeren, dit onderscheid wel voldoende tot uiting komt. Alweer: ik keur de bewogenheid om het lot van anderen niet af, verre van daar; ik kan zelfs begrijpen, dat deze bewogenheid

een uitweg zoekt in cynische beschouwingen, versregels, novellen en anderen uitingen. Alleen maar — is het een gevoel van één-zijn, dat wortelt in God? Zouden niet sommige uitingen, ook al werden ze op een gegeven moment aan de ziel ontperst, gehouden zijn binnen de veilige beslotenheid van eigen kamer, eigen schrijf-bureau, als men zijn verantwoordelijkheid voor de anderen, een verantwoordelijkheid van Godswege, voldoende had beseft?

Aan de andere kant echter heft deze saamhorigheid onze verantwoordelijkheid niet op, doch accentueert deze. Ge moet nooit denken dat, wanneer we maar Gods leiding in ons leven aanvaarden, het hiermee afgelopen is. Dat we er daarmee zijn. Dan begint het pas. Ik zal, geloof ik, mijn leven lang een preek onthouden, waarin deze zinnen voorkwamen: „Zoolang de discipelen visschers waren, die niets met Jezus te maken hadden, was hun leven tamelijk gemakkelijk. Ze kenden de strijd om het bestaan; de harde arbeid om het dagelijksch brood; doch daar bleef het bij. Zoodra ze echter met Jezus waren, werd alles anders. Toen kwam al de ellende, al de ziekte, al de bezetenheid van een geheel volk op hen af. Omdat ze met Jezus waren hadden ze aan al die ellende hun deel en tegenover al die ellende hun taak.”

Zoo komt ook tot u, als ge weet, dat ge met Jezus geweest zijt, — dat ge altijd leeft in Zijn nabijheid,

— de vraag: „en nu, hoe staat het met uw gevoel van verantwoordelijkheid?”

Verantwoordelijkheid tegenover uw ouders, uw broers en zusters, uw vrienden en vriendinnen, de menschen op uw kantoor, uw atelier, in uw fabriek? Uw medeleerlingen op school misschien; uw leeraren; de geest in uw klas, en zooveel meer? Uw verantwoordelijkheid ook op het terrein van de intieme omgang tusschen man en vrouw? Wekt ge, door uw houding, door uw gedrag, het goede, het edele in uw manlijke kennissen op, of maakt ge hun lagere instincten wakker?

Er is zooveel, in onze tijd, dat er toe dringt om de dingen maar een beetje op hun beloop te laten. Om het beetje vreugde te nemen, dat er nog te nemen valt. Straks is ook dit voorbij en wie heeft er voordeel van, dat we weigerden? Als de verhouding tusschen twee verloofden toch al stuk is, waarom zouden we dan niet probeeren, de plaats van het meisje in te nemen? Onze afzijdigheid maakt de verloving immers toch niet weer goed? En als het tusschen echtgenooten niet meer gaat, waarom zouden wij dan weigeren, als derde dienst te doen? Er is immers toch al een onherstelbare breuk. Als.....

Ach, er zijn zooveel van die overwegingen, die met „als” en „maar” beginnen. Doch ze zijn ons niet door Gods Geest ingegeven! Die Geest wijst ons op onze verantwoordelijkheid. Altijd weer. Op ieder terrein van ons leven. J. M. W.—W.

DE SFEER IN ONS HUIS

„Schep sfeer in uw huis”, is de leus van woning-inrichting, van radio- en lampenzaak, van steenkoolhandel en van weet ik welk bedrijf nog meer. Als we gelooven wilden, wat men ons door middel van reclameboekjes en reclamekrantjes en kranten-advertenties aan het verstand probeert te brengen, hebben we om een goede sfeer in ons huis te scheppen niets anders te doen dan een modern

behangselpapier op de muur te laten plakken of een paar extra lichtpunten in onze kamers te laten aanbrengen.

Was het maar waar, dat de zaak zoo eenvoudig was en dat alle problemen, de sfeer in ons huis betreffende, zoo gemakkelijk waren op te lossen!

Maar aan de andere kant: gelukkig, dat de sfeer in ons huis niet afhankelijk is van het meer of minder comfort en de meer of mindere luxe in ons huis. Want dan zou er in het sober woninkje van een eenvoudig mensch van geen goede sfeer sprake kunnen zijn.

Het tegendeel is waar. We kunnen soms een klein huis binnentreden en dadelijk dat onzegbare opmerken, dat niet onder woorden is te brengen, maar waardoor we ons wonderwel thuis en op ons gemak gevoelen. En we kunnen soms, op bezoek in een smaakvol en kostbaar ingericht huis, trots warmgetinte tapijten en goudige schemerlampen, een gevoel krijgen of alle vriendelijke en goede gedachten in ons bevroren.